

związek ze środkiem kraju. Lecz po wzięciu Konstantyny, Bona będzie wybornym portem i miejscem środkowem działań wojennych między Algierem i Oranem; leży bowiem wśrodku między temi dwoma miastami»

BELGIJA

BRUXELLA 20 Kwietnia.

Na onegdajszej sessyi izby reprezentantów, obrady o budżecie ministerstwa spraw wewnętrznych przerwał Pan Hoffschmidt, który donoszący o uwięzieniu Pana Thorn, wezwał ministrów, aby uwiadomili izbę, czy to prawda. Minister spraw wewnętrznych odpowiedział: — »Rząd istotnie odebrał wiadomość, wzmiankującą o tym wypadku, lecz ta wiadomość nie jest bynajmniej urzędowa.« — Pan Dumortier odezwał się z żywością: — »W tej chwili zostaliśmy uwiadomieni o nader ważnym czynie. Urzędnik belgijski, członek reprezentacji narodowej, miał być gwałtownie poymany na ziemi belgijskiej. Rząd powinien w tym razie okazać największą energią i użyć odwetu. Chciałbym się oraz zapytać ministrów, czy prawda, iż otrzymano wiadomość o wymianie ratyfikacji. Tego samego dnia, kiedyby wymiana nastąpiła, Holandya zaczęłaby znowu wojnę; powinniśmy się na to przysposobić.« — Pan Lebeau prosił izbę, aby się zbyt nieunosila, dopóki czyn, o którym wątpi, urzędownie potwierdzonym nie będzie. Minister spraw zagranicznych dziwił się, iż tak mocno zajmuje izbę wypadek, któremu dotychczas jeszcze brakuje wszelkiej autentyczności. — »Prawda, (rzekł) iż rząd odebrał wczoraj pismo podwładnego urzędnika prowincyi Luxemburskiej, z doniesieniem, iż według zeznania pewnego szyrmaistra, Pan Thorn miał być aresztowanym blisko obwodu twierdzy Luxemburgu przez generała Goedeke i 12 żandarmów. Bydź to może; lecz nie śmiałem jeszcze uwiadomić o tem posłów zagranicznych przy królu naszym. Zaczekajmy na potwierdzenie tej wiadomości, a wtenczas rząd będzie umiał wypełnić powinność swoją.« — Podczas nastąpionych potem obrad względem uchwalenia pieniędzy dla duchowieństwa katolickiego, Pan Vilain XIV zaprzeczył pogłosce, jakoby Papież za przyzwoleniem króla hollenderskiego, potwierdził arcybiskupa mechlińskiego, gdyż król Wilhelm nie był w tej mierze zapytany.

Na wczorajszej sessyi teyże izby, minister spraw zagranicznych uwiadomił, iż aresztowanie Pana Thorn potwierdziło się urzędownie, i dodał, iż rząd domagał się niezwłocznego zadosyć uczynienia, i użył środków dla zabezpieczenia nadal prowincyi Luxemburskiej od podobnych wypadków.

Rozmaitosci.

TELEGRAFY.

Telegrafy należą bez zaprzeczenia do naykorzystniejszych środków, przez które naywyższa władza ustala sobie niewymownie szybką, i bezpośrednią niejako komunikacyą z wszystkimi podrzędnymi władzami, choćby nayobszerniejszego kraju, i dowódcami woysk różnych korpusów. Tym sposobem, stawia się ona zawsze w możności przedsiębrania pospiesznych i stanowczych kroków i władania niejako wypadkami, jak tego od kilkudziesiąt lat, Francya szczególniej, liczne przedstawia przykłady. W dawniejszych czasach, u starożytnych narodów używano rozpalonych ognisk dla dania sobie hasła lub udzielenia pewnych wiadomości, i obecnie nawet w wielu miejscach sposób ten służy jakby telegraf. Podług Polybiusza, starożytni nadto używali jeszcze tego samego celu instrumentu, złożonego z rozmaitego rodzaju pochodni, i dla tego Pyrisiae zwanego. Eleoxenus, a według innych Democritus, ndoskonalil wynalazek powyższy. Podzielił on cały alfabet grecki na pięć kolumn, a potem kazał wznosić do góry pochodnie, wskazując przez liczbę pochodni z lewej strony będących, kolumnę; a przez liczbę pochodni z prawej strony, głoskę, którą w tej kolumnie czytać należało. Każdy, który przy podobnie urządzonej kolumnie dany znak przeczytać był obowiązany, miał nadto tak zwaną dyoptrę, która się z 2 rurki składała, jedna z nich służyła do obserwowania pochodni z lewej, a druga rurka do obserwowania pochodni z prawej strony podnoszonych. Cały aparat był otoczony murem 10 stóp obwodu, wysokości człowieka, aby wznoszone nań litery, czytelnie widziane, i spodnie, należycie zasłonięte były. Lecz wszystkie te i tym podobne sposoby później poszły w zupełne zapomnienie, aż dopiero w roku 1663 margrabia Worchster w swoich stu odkryciach doniósł, iż wynalazł sposób,